

KRONCONG UIT TOEGOE

Vraag oud-docent Eddy Pendjol uit Hoogeveen wat kroncongmuziek is, en hij barst los. Hij geeft lezingen over de geschiedenis van de Indonesische Toegoegemeenschap. En de kroncongmuziek stamt, zo vertelt hij, uit het dorpje Toegoe dat ooit vlakbij Batavia (nu Jakarta) lag. Het verhaal van de Toegoenezen is het verhaal van taaielandverhuizers. In 1950 vertrekt een deel van de inwoners van Toegoe naar Nederlands Nieuw-Guinea (het huidige Irian Jaya), in verband met de soevereiniteitsoverdracht van Nederlands-Indië aan Indonesië. Na twaalf jaar verhuizen de Toegoenezen noodgedwongen naar Nederland omdat Nederlands Nieuw-Guinea aan de Indonesische autoriteiten wordt overgedragen. Ze verblijven in Nederland (Pieterberg, Westerbork), in afwachting van vertrek naar Suriname. In 1963 is het zover maar het belooft bestaan in Suriname valt dik tegen. De Toegoenezen worden weggestopt op de krakemikkige plantage Slootwijk, waar zelfs met heel hard werken geen fatsoenlijk bestaan valt op te bouwen. Vier jaar later keren de meeste gedesillusioneerde terug naar Nederland. En Eddy, geboren in 1953, is erbij. Samen met zijn neef Chakius Cornelis richt hij halverwege de jaren negentig in Hoogeveen de kroncongband Toegoe Modern op, eerst vooral voor hun eigen plezier maar sinds een optreden op de Tong Tong Fair in Den Haag, een jaar of vijftien geleden, een stuk serieuzer. De band telt nu negen leden (onder wie veel Toegoenezen) die verspreid over het hele land wonen. Maar Eddy uit Hoogeveen (rechtsonder) is nog steeds de bandleider en manager.

Zie ook www.toegoe.nl

Toegoe Modern speelt 28 juli op de Pasar Malam in Steenwijk en 30 september op het Multicultureel festival in Hoogeveen.

TEKST MARJA BOONSTRA | FOTO PETER SCHENKEL

Gitaar en tamboerijn

Kroncong of krontjong is afgeleid van de Indonesische naam voor een combinatie van een vijfsnarige gitaar die van oorsprong uit Portugal kwam met een tamboerijn of voetbelle-tjes. De Portugezen waren de eerste Europeanen die in de regio arriveerden. Kort na hen kwamen de Nederlanders. In 1661 stelde de Oost-Indische Compagnie een stuk land voor een nieuwe nederzetting ter beschikking aan de zogeheten Mardijkers, vrijgemaakte slaven. De kampong kreeg de naam 'Toegoe' (grenspaal), en bevond zich ongeveer 12 km ten noordoosten van Batavia. Toegoe ontwikkelde zich tot een bolwerk van Portugees-Indische cultuur, waar de Portugees-muziekstijlen Moresco en Praunga zich ontwikkelden tot kroncong.